

til at famles i det grundlovmæssige Fællesudvalg. Det har det ærede Medlem ikke naaet i de forudgaaende 6 Aar. Og mener han maaste, at hans Forslag, der angiver 7,436,000 Kr., skulde ligge nærmere ved en Basis for en saadan Fællesforhandling — jeg antager nemlig, at det ærede Medlem vil blive staaende derved, naar han engang kommer videre — end vort, der dog angiver en anden Sum, nemlig ca. 8 Millioner Kroner? Det kan være muligt, at den ærede Ordspører og det ærede Medlem fra Stege (Bojsen) siden saae Veilighed til at overveie dette Spørgsmaal med hinanden, naar det skal i Fællesudvalg, hvad der skal fortaas ved Hovedbehandling eller ei; men i alt Fald ville Uoverensstemmelserne være langt større paa Basis af de Tal, som det ærede Medlem har opstillet i Forening med sine Venner, end de ville være ved vort Forslag. Det ærede Medlem er bange for at svække Hærens effektive Styrke, men han godtgjorde for Resten, at hans Forslag var i alt Fald en endnu yderligere Svækkelse af Hærens effektive Styrke end det Forslag, han angreb. Altsaa, jeg benægter, at Hovedbehandlingen i dette Tilfælde kan siges at være den Forhandling, der skal føres i Fællesudvalget. Det er en Behandling, der ganske vist omfatter mange Uoverensstemmelser, men disse ere lette at overſe og lette at forklare sig, og Spørgsmaalet er kun, om Anstuelserne kunne samles om dem eller ei. — Det næste Punkt angaar Forsvarsplanen som Forudsætningen for Regjeringens Hærslovforslag og Noget om 1876. Da det ærede Medlem ved 1ste Behandling kastede sig saa glubst over Motiverne, men gik egentlig ikke ind paa Forslaget, kunde jeg nok antage, at det blev ikke det, der laa for, men det, som man siger, der laa bagved, som man ønskede at forhandle. Jeg sagde dengang, hvad jeg gjentager her, at med Undtagelse af Spørgsmaalet om Kjøbenhavns permanente Befæstning har Regjeringen udtalt sig velvilligere i denne Plan for et Forsvar under forskjellige Eventualiteter for alle Landets Dele, end det ærede Medlem fra Stege har udtalt sig i sin Betænkning. Regjeringen har ikke i den Grad pointeret Sjælland som Danmarks naturlige Befæstning, som det ærede Medlem har gjort. Tværtimod har Regjeringen i sine Motiver sagt, at de og de Forhold kunne indtræffe, under hvilke vi koncentrere i Sjælland, paa Fyn og deſlige; den Del af Regjeringens Udtalelser kan i ethvert Fald ikke forſtrække Noget af os, som have været enige med det ærede Medlem om Sjælland som Danmarks naturlige Fæstning; de pege tværtimod efter Omstændighederne paa at koncentrere Forsvaret, der, hvor der er mest Brug for det i Farens Stund, og det bliver den Forsvarsplan, der altid vil blive gennemført, naar Landet er i Nød, trods Alt, hvad vi sige eller tale, det vil en Krigsbestyrelse nødvendigvis gjøre. Er det i

Sjælland, at Forsvaret skal føres — for Exempel i det Tilfælde, at man er i Alliance med en Magt, der kan væge Forbindelsen mellem Landdelene, der tilføjes er stærkere end vor Fjende — saa vil Hæren blive koncentreret der, hvad der end staaer i Motiverne til nok saa mange Hærslovsforslag. Hvad der desuden end staaer i Motiverne til et Lovforslag, saa forekommer det mig ikke, at vi skulde være saa nervøse at lade os forſtrække deraf; vi have tidligere haft lyslevende Lovforslag om Kjøbenhavns Befæstning liggende for os, og have ikke ladet os forſtrække af dem; og nu blive de Herrer saa nervøse over nogle Udtalelser i en Motivering til et Forslag om denne Sag. Jeg nærer ikke Tvivl om, at den samme Side, som har arbejdet for Kjøbenhavns permanente Befæstning i mange Aar, hvad enten de Herrer stemme for eller imod denne Dagsorden, vil komme igjen med Forslag om Kjøbenhavns Befæstning, men jeg antager, at der er en saa bestemt Opfattelse om det Punkt i Befolkningen, at det vil gaa et saadant Forslag paa samme Maade, som det er gaaet de andre. Naaget jeg indrømmer, at Politiken af 25de April 1876 blev flaaet ihjel den 8de November 1877, saa tror jeg dog, at der ikke med Hensyn til dette Punkt er ſket nogen Forandring i Befolkningens Opfattelse, at den ikke vil fremme en Lov om Kjøbenhavns permanente Befæstning. Feilen ved Nr. 3 i Dagsordenen er imidlertid, at det skyder ganske forbi endog det, som der her er Tale om at ramme; thi de to Forslag, her ligger for, ere ikke Regjeringens Forslag. Det ene er Landsthingets Forslag, paa Basis af dets egen Betænkning, i hvilket det utvetykligt udtaler sig lige overfor disse nervøse Betragtninger og værnere sig mod denne nervøse Opfattelse om Kjøbenhavns Befæstning, der er et saadant Spøgelſe ved høilys Dag saa for den Ene saa for den Anden i hver Linie, og det andet Forslag, der er det af Folkethinget ved sidste Behandling vedtagne, hviler i den Henseende paa den Betænkning, der er afgiven af det Mindretal, hvis Forslag væsentlig blev accepteret, og de Herrer kunne se, om der er Tanke om Kjøbenhavns Befæstning. Jeg spurgte to skarpsindige Jurister ved Sagens 3die Behandling, om de kunde finde mig en eneſte Løddel i denne Lov, som gav en eneſte Dre til et eneſte Spadeskik i Jorden til Fæltbefæstning eller permanente Befæstninger, men man blev mig Svar skyldig. Jeg hørte kun: jus non scriptum fra den ene af Juristerne, men hvori denne „ikke skrevne Ret“ bestod, fik jeg ikke nærmere forklaret; det er hidtil uoplyst, hvori den skulde findes. Den skulde findes i en henlagt Motivering af Krigsministerens Forslag paa et Par Blade i Slutningen af nogle Anmærkninger, men det har jeg aldrig vidst, før den ærede Jurist gav Anviſning paa, at dette var Noget, der kunde kalbes „den ikke skrevne Ret.“ Fra første Færd, det fremkom her, betrag-